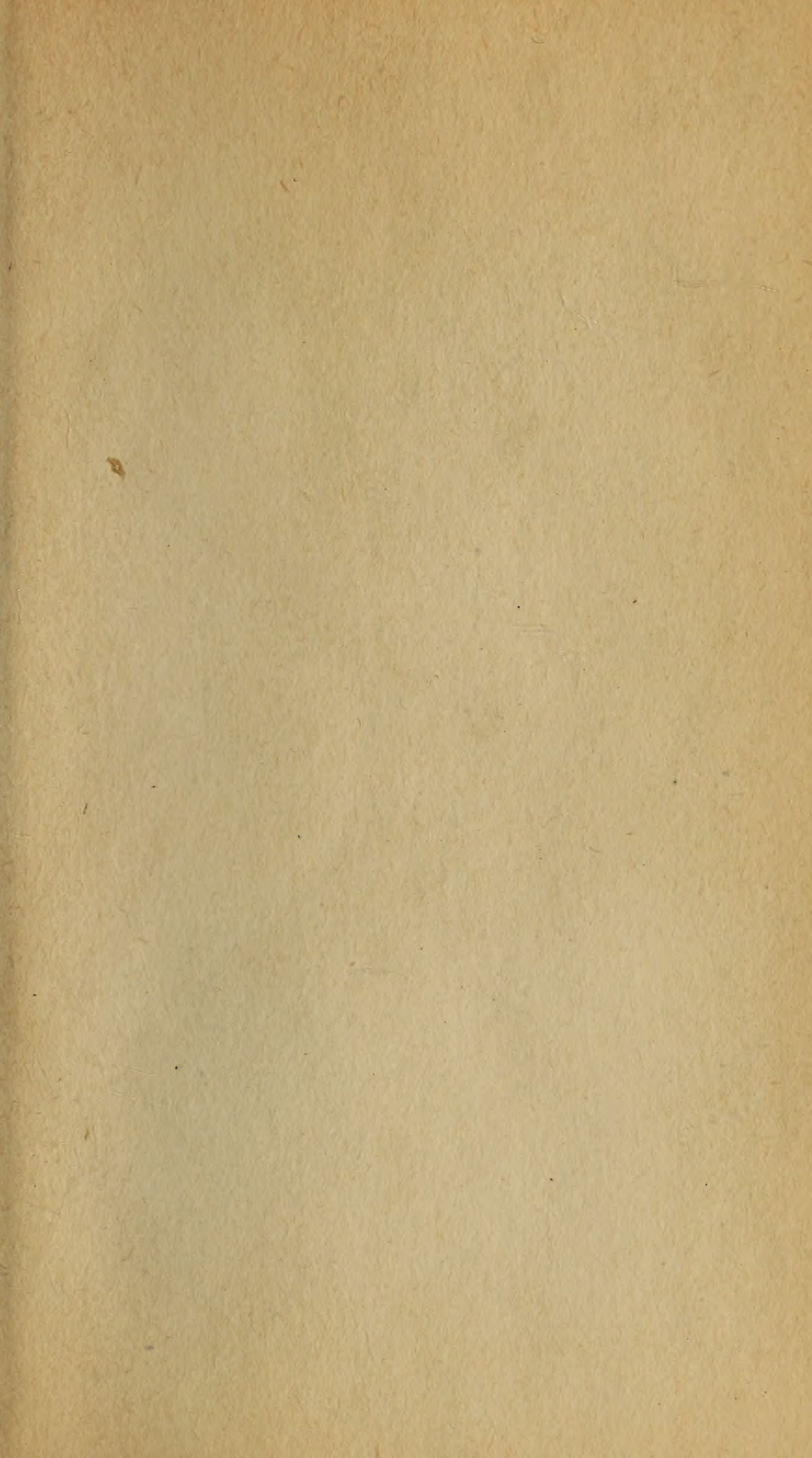

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 30 15 12 009 3

خاطرهٔ استبداد

دور استبدادك نمونه اشعاری

درسعادت

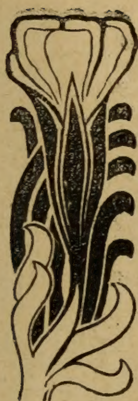
١٣٢٤

LIBRARY
NOV 7 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

تبریك جلوس میامن مأنوس

حضرت خلافتپناه اعظمی

ای ظل خدا ، حامئ احکام شریعت
ای شمس دها، صاحب اورنك خلافت
پر شعشعه بر یوم شرفزای علاده
ایتدك ده طلوع افق جلا بار صفاده
غرق ایلدك عالملری انوار سروره
فیضکله جهان بکزه‌دی برکتلهٔ نوره
عثمانلیلرك عید مسراتی بو کوندر
مؤمنلرك اظهار مباهاتی بو کوندر
سکان سما زمزمه پیرای صفادر
انوار فرح شعله ده افق سمادر
کوکلرده ملکلر ایشیدوب بانك سروری
الحق دیدیلر : برشه ذیشان عدالت

کیم اولدی بوکون جالس اورنك خلافت
تنظیر ایدر انلرده بو آهنك جبوری
یرلرده، سمالرده، افقلرده صفادار
برعید امل نشوه‌سی هر یانده بدیدار
تابش ور انظـار امم لمعۀ اجلال
هر نقطه‌ده پیـدا اثر پرتو اقبال
ای شاه جهان، مهر درخشان عدالت
سایه‌کده تعالی ایدییور دولت وامت

یوقدر کرم وجودکه هیچ حد وتناهی
بیکلرجه اثر همتکك شانلی کواهی

مانند سما روی جهان اولدی مزین
هر کوشه‌ده آثار شرف شعشعه افکن

آثار ملوکانه‌کی تعداده یوق امکان
مهتاب کبی هر بر اثرك لامعه افشان

انوار معارفله بزه‌ندی بتون عالم
دورکده سنك ای شه ذیشان ومعظم

هر چهره بوکون پرتو لطفکله جلابار
هر جبهه فیوضات نوالکله پارلدار

آفاقه تعالی ایدییور نور معارف
تنویر ایدییور دولتکی مهر عواطف
سایه‌کده‌یتشدك، سنك ای ظل‌الٰهی!...
خامه‌م سنی توصیف ایله ممنون ومباهی

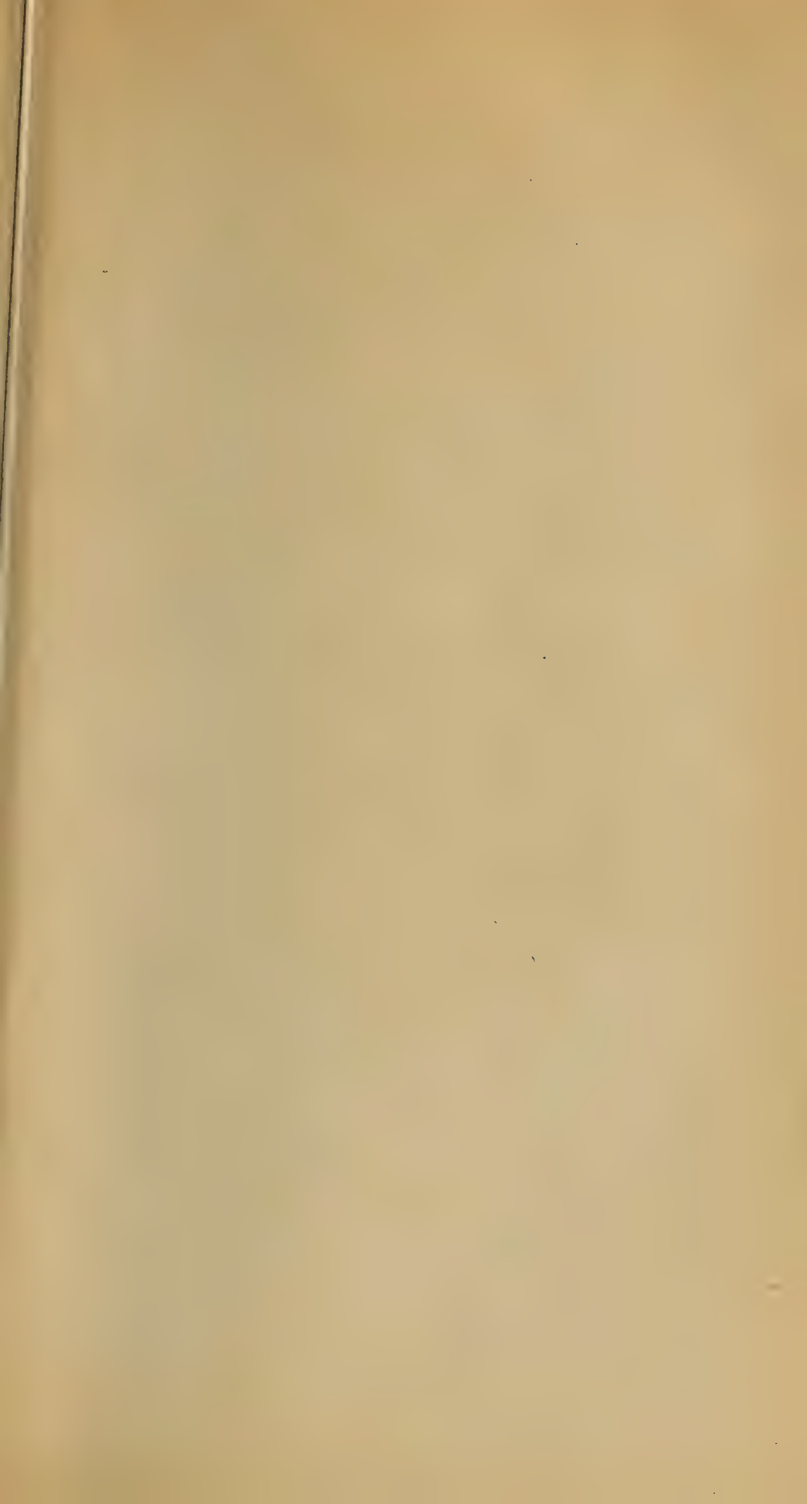
سنسك بزه بخشایش تا بندهٔ یزدان
سنسك بزه برنعمت فرخندهٔ سبحان

بیکلر یاشا تحت کرم سلطنتکده
بیکلر یاشا کاخ شرف ومسعدتکده

فکرکله بشر نائل گنجینهٔ راحت
رأیکله جهان بولدی بتون امن وسلامت

ای شمس عطا ، نیر تابان خلافت!
صاچ حشره قدر عالمه انوارسعادت!..

تبریك نوسال فرخنده فال

۱۳۲٤ غرهٔ محرم

ای شوخ سما، ای مه گلگون محرم!
پر لمعه فضا تودهٔ انوار ترکله
رخشنده جهان هالهٔ پرزیب وفرکله
اضواء لطیفك ایدییور عالمی خرم

ایتدکجه خرام حجلهٔ زرین سماده،
سن ای مه فرخنده لقا نیر نوسال!
قدسیلره بخش ایتمدهسك غبطهٔ آمال
بر زهرهٔ تابندهسك اورنك فضاده

دیدار لیالی مفتقر نور وصالك
سکان سما پرتو انوارکه حیران
بر آیینهٔ نور الٰهی که جمالك
انوار اله تابش فیضکده نمایان

ای ماه فقط اولمه نورك ایله مغرور !
زیرا که بوکون مهردرخشان خلافت،
نشر ایتمه‌دەدر عالمه انوار سعادت :
دیدار جهان نشوهٔ لطفی ایله مسرور

بر شاه سماپایه که عصرند، ممالك ،
آثار ضیادار ایله تمثال جناندر
بر پادشه، عدل و اعظم که مهالك ،
سیف ظفر عدلی ایله محو ونهاندر

ظل کرم و رأفتی مأوای یتیمان
دربار ملوکانه‌سی بر قبلهٔ امید
ایتمز دل و طبع اهالی هیچ حاسر نومید
عثمانلیلره ذاتی آنك نعمت سبحان

افکار دها پروری نور پاش معالی
هر امر ملوکانه‌سی الهام خدادر
تا عرشه قدر ایتمه‌ده‌در قدری تعالی
خورشید جهانتاب ایله سیان علادر

شاهان زمان پیش جلالنده قالیر لال ؛
هر رای حکیمانه‌سی عرفاننه برهان
تدبیری ایله اولدی جهان روضهٔ عمران
عهدنده فروزان اولیور کوکب اجلال !

ای شمس عطا، کان همم، شاه کرمکار
عصر کده جهـان غرقهٔ دریای نوالك
ای نادرهٔ فکر و دهـا ! دور کمالك
آثار فیوضات ایله رشك آور ادوار

گویا که بو عصرك سنك ای خسرو ذیشان
بر منبع پرفیض و کرم ، صحن تعـالی ؛
جوشان اولیور دورهٔ فیضکده معـالی ،
هر نقطـه ده آثار کمالات نمـایان

بیکلر یاشـا تختکده ایا داور اعظم !
اجلالکی ، اقبـالکی مزداد ایده اه
تاریخمی بخش ایلدی کلچهره‌لی نوماه :
بو سـالکی پر ایمن ایده خالق عالم

١٣٢٤

تبریك ولادت پرمیمنت حضرت

خلافتپناهی

فی ۱۳۲۱ سنهٔ هجریه ۵ شعبان المعظم

چالینیر کوس مباهات و شرف هر یرده
شان ویرر شوقنی عثمانلی اولان هر فرده

چونکه سلطانمزك طوغدیغی کون اشته بو کون
کورممشدر فلك هیچ بویله طرب بویله دوکون

هر طرف شوقنی اظهاره شتابان اولمش
ماهتابك نظر غبطه‌سی حیران اولمش

اوده تنظیره چالیشـمقده بزم شوقمزی
یعنی تقـدیر ایدییور لیـلهٔ پر ذوقمزی

بر بیـوك پادشـه ذیشرفك بنده‌سـیز
نعمت ولطفنه مسـتغرق وشرمنده سـیز

هر طرفده اثر همت عهـدی مشهود
عصر عالیٔ دلآراسـنه بیکارجه شهود

کوره بیلمشـمی که اولجـه کلنلر بویله
بونجـه آثار کزینی قلمم سن سـویله

کورممش کوز بو قدر خیری بشارت ایلر
بویله بر عصریکه آثاری اشـارت ایلر

هانکی آثار معالی شرفن ذکر ایتسـه‌ك
عقله حیرت ویررالبت آزیجق فکرایتسه‌ك

یاپیلان خط حجازی دوشونجه انسـان
بو بیوك هیکل آثاری کورنجه انسـان

برده پیغمبر ذیشانی دوشونسـه وجدان
اولماملق الده‌می مبهوت و همیشـه حیران

روح سلطان رسل ، احمد مختار خدا
اولدی ممنون یتیشیرمی بو نو آثاره بها
ای شهنشاه معظم اوله عمرك مزداد
ذات پر سود جلیلکله جهان شوق آباد

تصویر بدایع خدانمای سحر

فی ۱۳۲۰ سنه ۲۱ نیسان صباحی

بتون اشیا، عوالم، آسمان، ارواح سکون آلود؛
پاریلدار کاه و بیکاه قبه‌ده اجرام نامعدود،
اوقور شعر سکونت جویلر، ابحار نامحدود؛
باقار فوق عوالمدن شئون باهر معبود.

اولاهوتی، او بر تمثال جنت بر تجلیزار
آلهی نضرتندن غرق اولور حیرتلره افکار.

ملکلر، حوریلر آن خروشان صفاسنده ،
اوچارلر پر مسرت ، آسمان انجلاسنده ،
لآلی بار علویت بتون انجم سماسنده ،
نه جاذب خنده‌لر پیدا اولور زیبا لقاسنده .

او لاهوتی ، او بر تمثال جنت بر تجلیزار
آلهی نضرتندن غرق اولور حیرتله افکار .

زواهر نور فیضندن اولور مستغرق نزهت ،
طیور نغمه‌سازه بخش ایدر اشواق علویت ،
صاچار بردست لاهوتی اودم نور آبهٔ صفوت ؛
اوعالم چونکه بربخشایش لاهوتیء قدرت .

او نورانی ، او بر تمثال جنت بر تجلیزار
آلهی نضرتندن غرق اولور حیرتله افکار .

او بر عالم که مملو در تجلیات باریله ،
منورساز وجداندر جمال لمعه‌داریله ،
صفابخش بهاراولمش جهانه بیك مساریله ،
ایدر معنای وحدانیتی اعلا هزاریله .

اولاهوتی ، او بر تمثال جنت بر تجلیزار
آلهی نضرتندن غرق اولور حیرتله افکار .

الٰهی، ای حکیم ذوالجلال! ای خالق اعظم!..
ایدر قلب رقیقم ذکر ذات پاکیکی همدم،
ندای رحمتك صارصار صماخ روحمی اولدم؛
اولور بیکلرجه علویات اوعالمده بکا ملهم.

اولاهوتی، او بر تمثال جنت بر تجلیزار
الٰهی نضرتندن غرق اولور حیرتلره افکار.

تفکر

فی ١٣١٩ سنه ٥ تموز

تفکر اك مکمل رهبر حکمتدر انسانه
تفکر پرتو فیض وتعالی بخش ایدر جانه

تفکرله بولور انسان جهانده هستیٔ حقی؟
تفکر کشف ایدر انجق بتون اسرار خلاقی

تفکر اویله بر بحر خروشاندرکه قعرندن
لآلیٔ حقایق منجلی اطباق غورندن

تفکر اویله بر کلشن که نورانی بهشت آسا
آچار ازهار حکمت سینهٔ فیضنده شوق آرا

تفکرله اساس علم وفنی وضع ایدر انسان
آتوب سیمای پنهان جهانه نظرۀ اذعان
تفکر منبع علم وهنر ، کلزار علویات
تفکرله خدا قیلدی بزی ممتاز مخلوقات
تفکرله نه‌لر ایقاع ایدر انسان بوعالمده
تفکرله نه‌لر پیدا اولور دنیاده بردمده
حکیم مشتهر «نیوتون» ه برکون صوردی همراهی:
نصل کشف ایلدک سن جاذبه قانوننی داهی ؟...
همان دست وقاری وضع پیشانی ایدوب اولدم
« تفکرله ، تفکرله » دیدی اول داهیء اعظم
تفکر ایت ، اوقو ، اوکرن ایا خواهشکر عرفان
بولور تحصیل ایله رونق دمادم فکرت انسان
بشر پك مستعد پك محترم مخلوق عالیدر
جناحی فکرتی آلتنده برمرغ تعالیدر

بر مرثیه

استاد محترم منمنلی زاده طاهر بکك

مقبری پیشگاهندن کچرکن ارتجالا

سویلنمشدر

فی ۱۳۲۱ سنهٔ هجریه ۱۱ شوال

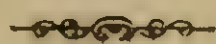
طولاشیر سامعهٔ حزن وملالمده مدام ؛
عکس ایواه ونداى ابديت الملك ؛
افق بالاى ادبده كزينير كن خوشكام ،
اسدى بر باد عدم ييقدى بنـاى املك .

كرچه آغشتهٔ خاك ايتدى سنى دست زوال؛
لوح فكرمده فقط جلوه‌نمادر يادك .
كريه‌ناك اولمغه كافى صانيرم نجه بو حال :
چونكه صولدى كل كلزار بهار آبادك

روحكك هرطرفی شمدی ملكلرله طولو
اوچیور مرغ حیاتك كزییور كوكلرده
جسد پاككه آرامكه اولان مقبرده
نورغفران ایله ، رحمتله ، چیچكلرله طولو

غم هجران ابد تحفهٔ ناكام اولدی
فقط آثار ادیبانه‌كزك ای استاد
بزجه هرحرفی سكا هیكل وهمنام اولدی!

ایلسون جنت اعلاده سنی حق دلشاد !
{ جای آرامش جاوید ترا جنت باد ! }

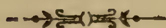

الك سودیکم شی یاخود
پرستیدهٔ قلبم

فی ۱۲۳۱ سنه ۱۹ اغستوس

سوەرم نشئەلی بر روز صفادن صکره ،
ایللك بهارك متألم براوزون لیلەسنی !
که اونك غملی سماسنده نجوم زهرا
ناچار آغوشنه ارضك بولانق کریەسنی .
سوەرم صبح ربیعیده کلك غنجەسنی ؛
مینەلر روی شفق فامنی دمعیله سحر .
سوەرم باد صفا بار صبا نفخەسنی ؛
عندلیبانەده بخش ایلر او برنشوۀ تر .
آقشامك رنك سیاهی دوکولیرکن ؛ مبهم ،

برخراب نالهٔ بوم ایکلتیر اطرافی مدام ،
سوه‌رم بن بوغریب نوحه‌یی زیرا : محرم
برحقیقت یا برحکمت بکا ایلر الهام .
سوه‌رم برصاریشین طفل خلوق نظره‌سنی ،
هم اونك نیرعصمتله جذوب چهره‌سنی ،
سخن نازکنی ، کلفم تابنده‌سنی . . .
سوه‌رم اوخ ، سوه‌رم حور کبی خنده‌سنی .
فقط اك فضله بنم قلب نزیه آمالم
سویبور بوسهٔ اشفاقنی بروالده‌نك
بودر ایشته بو پرستیدهٔ شوخ بالم

سومك

فی ۱۳۱۹ سنه ۱۵ مایس

سومك : كزيده خصلتيدر آدميتك
سومك : سراج بيضاسى راه حقيقتك
سومكله‌دركه روح بشر انجلا بولور
سومكله فكرى شاعرلرك اعتلا بولور
سومك بو اكلامق نه‌در اسرار كائنات
سومكله خنده‌ريز اوليور چهرهٔ حيات
مفتاح انكشافى اودر كنز حكمتك
شهبال ارتقاسى اودر شاعريتك
مظلم سحابه‌لر اورتنجه علوى سمالرى
پيدا ميدر نجومك او پارلاق ضيالرى

لکن بشر محبتی تابنده ، دائما
نشر ایلیور افقلره شوق افزا برضیا
ای ورد نازنینی گلستان قدرتك ! . . .
الهام شعر ایدن بکا آنجق ملاحتك
سودمده بن جمالکی اللهی اکلادم
بیلدم کمال خالقی شهراهی اکلادم
سوای بشر ! بدایعی ، آثار فطرتی
کشف ایله صرف فکر ایله ، اسرار خلقتی .
سومك : گوکلده مهر اماار انجلا
سومك : حیاته بخش ایدر انوار اعتلا
باقدقجه چشم عشقله هرشی عیان ایدر
برکل بیله کمالنی حقك بیان ایدر .

چوجق وبلبل یواسی

فی ۱۳۲۱ سنه ٤ نیسان

برلانه‌که تویلرله ، چیچکلرله مزین
تلذیذ ایدییور روح شبابم ، هوساتم
درت یاورو اونك پستر نرمنده جیویلدار
بونلر بوکوچوك یاورولر آمال حیاتم
باقدقجه کوزم بونلره قلبمده پاریلدار
برنور محبت که مسرتله ملون . . .
ای یاورولر ، ای سوکیلی مرغان غزلخوان!
لکن سزی دلخون ایدییور حسرت مادر
هیهات .. اوچارق کیتدی اونورپارهٔ شفقت

اولمشدر اونك نالش وفریادی فزونتر
دلدکجـه دلر قلبنی بر ناخن فرقت
یاقدقجه یاقار باغرینی برسوزش خسران
لایقمی ایدی سـینهٔ مادردن آییرمق
کورپه تنـکزده دها برتوی بیله یوقکن
لکن نیچون ایتدم سزی بیلمم که پریشان
تعذیب ایدییور شمدی بنی حاکم وجدان
القـا ایدییور روحمه محرق سسکزدن
مؤلم ، آجی برحس ندامت بومحقق .

زواللی بتیملر

فی ۱۳۲۱ سنه ۸ کانون اول

بحور واوزان مختلفه‌دن متشکلدر

تأثیرلی برخزان دمی ؛ هرشی کدر نمون
صولغوندی بورملی قدر چهرۀ جهان
دوکدکجه قهرباد ایله اوراقنی غصون
یوللاردی اشك رحمنیٔ اوراقه آسمان
آقشامدی ، برچوجوق ایله برقیز برهنه‌پا
ییرتیق برر لباس ایله بی‌تاب اضطراب
برمقبر خزانزده پیشنده غم فزا
اغلاشدیلر ایچین ، ایچین محزون ودلخراب

بری آلتی دیکری طقوز یاشنده اولان
بوایکی یتیم قرداشدن کوچکی « برادر »
بر وضع بی‌تابانه ایله :

چوق اوزاقلاشدق دکلمی کلبه‌دن ؟
هیچ کورنمز اولدی ایواه خواب زار !..
اوف .. یورلدم هم آجیقدم کریه‌دن
همشیره‌م اکمك آمان .. اکمك چیقار !..

همشیره

فرسوده برکوچك طوربه ایچنده بولنان
برپارچه اکمکی چیقاره‌رق :

آل قرداشم آل اشته سکا برقوری اکمك !..
بن صبر ایدرم صبحه قدر آچلغه فریاد !..
افغانك ایدر حزن یتیمانه‌می مزداد !..
یارب ، نه‌روا بزلری حسرتزده ایتمك !..

برادر

فقط ای سوکیلی خواهر نه‌سببدن بکا سویله ،
شووخوش لانه‌ده یا نمقده بزم مادر مشفق !..

لطیف ، سزده بیلیرسکزکه بن شعر وادبك طبعاً مجلوبی یم . سویملی شعرلری اوقورم .

اوقودقجه ذوقیاب اولورم . بنم ایچون هر بدیعهٔ حقیقت ، هرمنظرهٔ طبیعت برشعر قیمتدار در .

آه حقیقی نشیده ، بن بویله شعرلری نقدر سوه‌رم بنم نظرمده آهسته جریان برنهر ، سکونپرور برصحرا ، عصمتنما برچهره ، برابربهار ، برمنظرهٔ خزان ، بونلر هپ شعردر .

نه زمانکه نظرلرم کهکشانلی سماره ، انجم فشان فضاره منعطف اولور .

هرنه دمکه روح غرامم زر اندود افقلره ، پنبه شفقزارلره دوغری مائل پرواز اولور .

مشتاقانه ، متحیرانه تماشایه طالار ، ایشته او بدایع طبیعت ، او سرائر زاهرهٔ قدرت لوحه‌لرنده ین بوکبی نشیده‌لری ، بویله نزیه ومعصوم شعرلری مطالعه ایدرم .

بونلرك هر بری بنم غدای روحمدر . بوشعرلر بنم ایچون سرمایهٔ محبت ، اکسیر انجذابدر .

قرداشم منظومه‌لرکزی سودیکم ، تقدیر ایتدیکم کبی غیرتکزی ، تمایلات ادبیه‌کزی‌ده تقدیر ایدنلردنم . سزدییورسکز : اثرم حقنده بیان مطالعه‌کزی ، تنقیدات استادانه‌کزی امید وارم .

ینه تکرار ایده‌یم . اثرکز کزیده ، روحپروردر . صفوت ونزاهتله ممتزج برچهرهٔ عصمت نمونه‌سی ، انشاالله دها علوی ، دها پارلاق اثرلرکزی اوقومقله محظوظ ومفتخر اولورز .

سعیکز مشکور ، همتکز هرزمان ممدوح ومبرور اولسون .

صوك

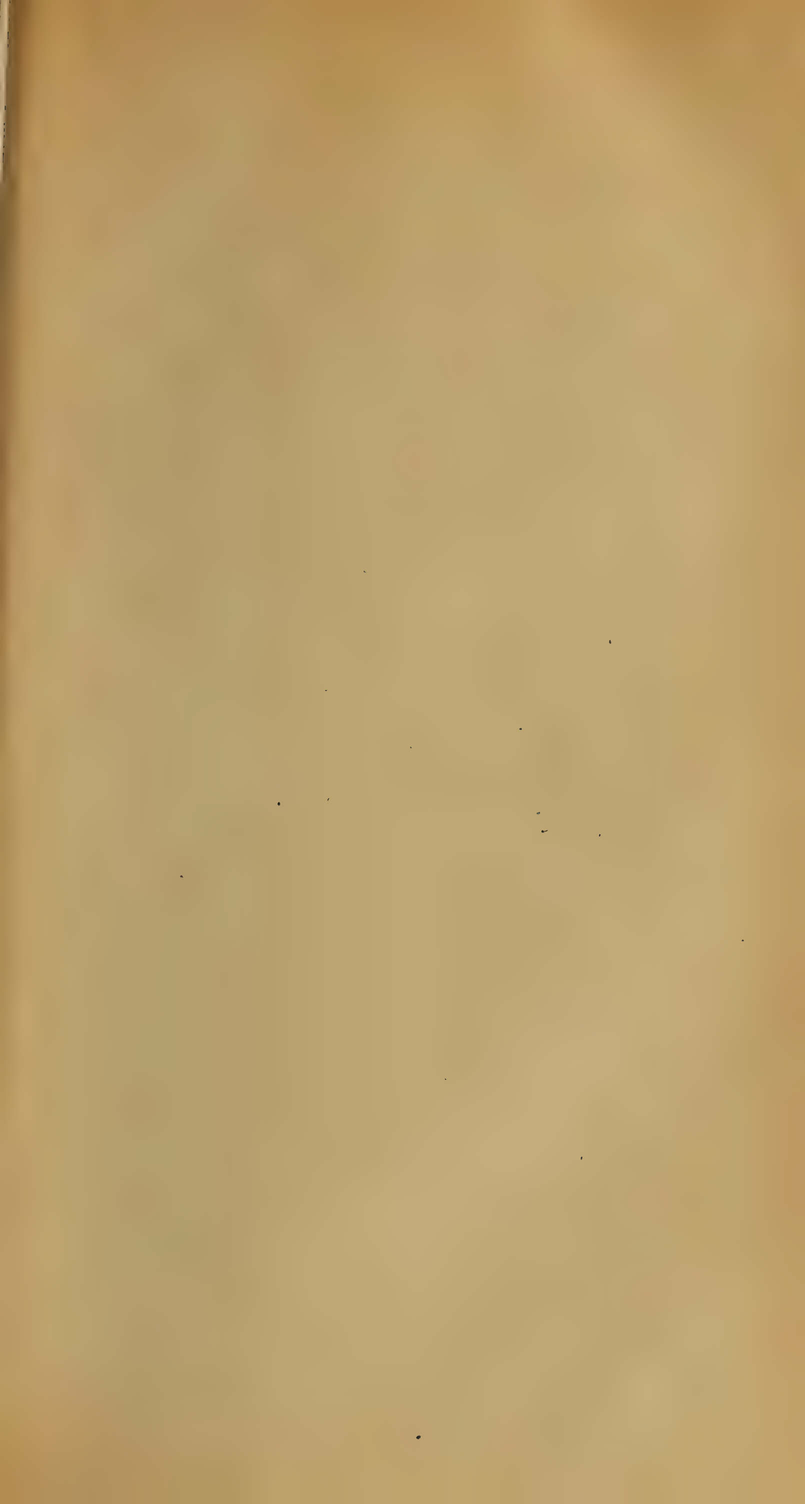

گل

ای نشوه بخش روحم اولاز زهرهٔ بهار .
ای لوحهٔ شفق کبی خوشرنك اولان چیچك !.
هیهات .. فقط نیچون او جمالك چابوق صولار،
ای نازنین ملك ؟ ..
ای گل ! بوطالعکدر ؛ اوت او بخت سیاه
ایلرده جسم نازکی پژمرده وخراب ؛
بر یادکار عمرك اولور ای گل تباه ! ..
بر بوی انجذاب .
عینیله بویله‌در ینه بر اهل فضل وشان
تسلیم ایدرده روحنی خلاقه ناگهان
بودار کشمکشده قالیر بوی شهرتی ؛
بودر نهایتی ! ..

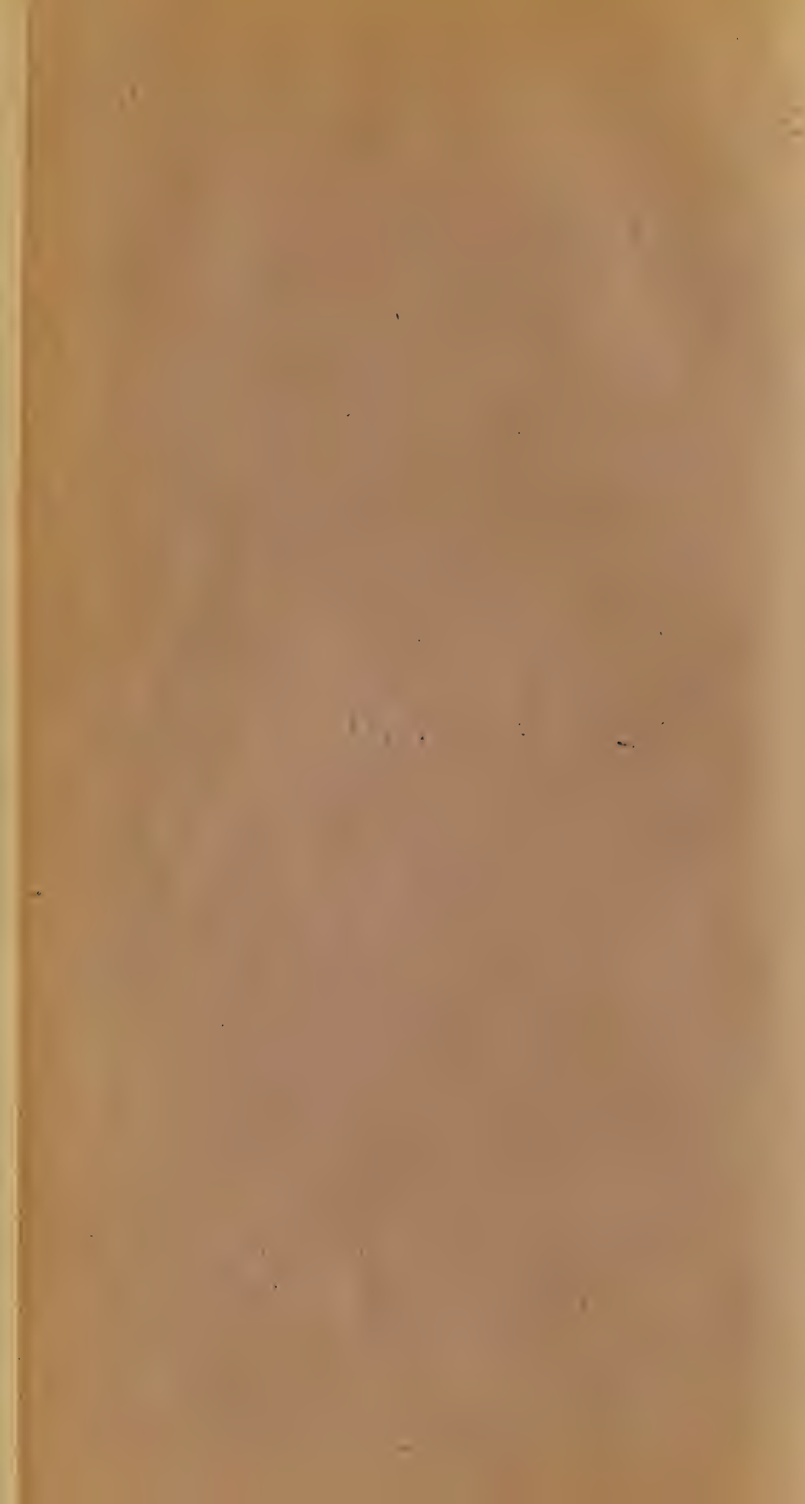

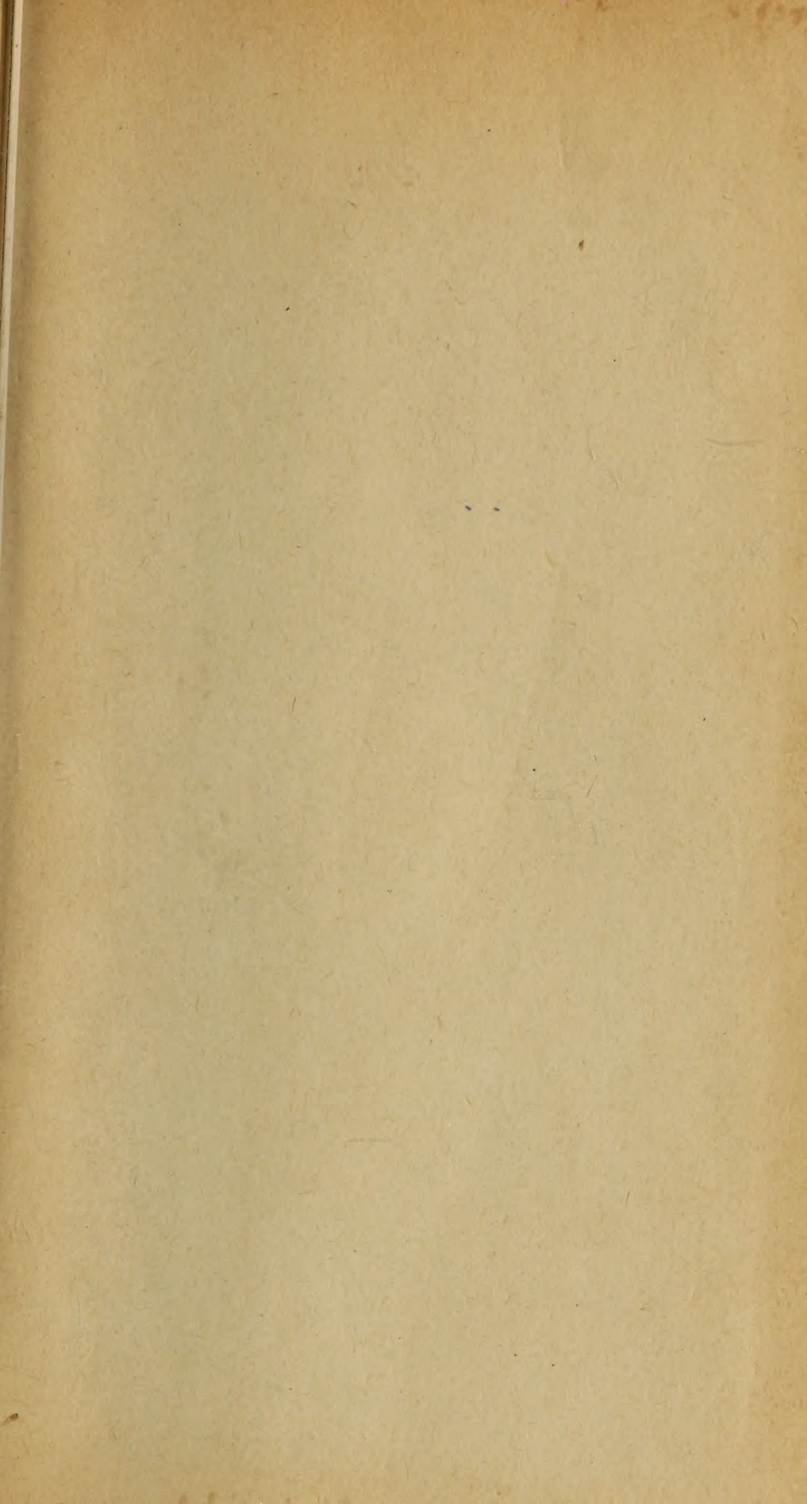

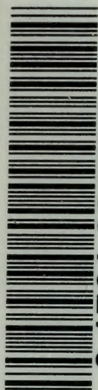
﴿ خطا صواب جدولی ﴾

صحیفه	مصرعی	خطا	صواب
٢٤	٥	ای ماه فقط ارلمه نورك ایله مغرور	ای ماه فقط اولمه بر نورك ایله مغرور
٢٤	١١	بر پادشه عدل واعظم که مهالك	بر پادشه اعدل واعظم که مهالك
٢٥	١٠	هر رای حکیمانه سی	هر رأی حکیمانه سی
٣٠	٩	کورمش کوز بوقدر حیری	کورمش کوز بوقدر خیری
٦٦	١٠	شووخوش	شووحوش
	سطر		
٧٩	٦	آه حبق	آه حقیقی

فيأتى -٣- غروشدر

3 1761 08159527 4